EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2024.11.26.
COM(2024) 724 final

Ajánlás

# A TANÁCS AJÁNLÁSA

## Portugália nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

Ajánlás

# A TANÁCS AJÁNLÁSA

## Portugália nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

## ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

1. Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1], a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet[2] és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv[3] együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret központi elemei. A keret reformok és beruházások révén törekszik biztosítani az államadósság fenntarthatóságát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, és a középtávra helyezi a hangsúlyt, amihez a szabályok hatékonyabb és következetesebb érvényesítése társul.

2. Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. E terveknek két célkitűzést kell megvalósítaniuk: i. biztosítaniuk kell, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak kezelését célzó reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek tartalmaznia kell a nettó kiadási[4] pályára

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli

vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv négy- vagy ötéves időtartamára (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően). Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja kezelni a közös uniós prioritásokat. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

4. A Bizottság a terv benyújtását követően értékeli, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

5. Ezt követően a Tanács a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogad el, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

## PORTUGÁLIA NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

6. Portugália 2024. október 11-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra azt követően került sor, hogy a Portugália által szolgáltatott indokokra tekintettel megállapodás született a Bizottsággal az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő meghosszabbításáról.

### A terv benyújtását megelőző eljárás

7. A Bizottság 2024. június 21-én az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének megfelelően megküldte Portugáliának a referenciapályát[5]. A Bizottság 2024. október 11-én közzétette a referenciapályát[6]. A referenciapálya kockázatalapú, és biztosítja, hogy az államadósság a költségvetési kiigazítási időszak végére – a kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül – középtávon megalapozottan csökkenő pályán legyen vagy prudens szinten maradjon, továbbá hogy az államháztartási hiány a kiigazítási időszakban a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és középtávon e referenciaérték alatt maradjon. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő

---

ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

5 A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás egyaránt tartalmazza a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozó referenciapályát. Tartalmazza továbbá a Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretrendszerében használt főbb kezdeti feltételeket és alapul szolgáló feltételezéseket. A referenciapályát a Bizottság *2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertan alapján számították ki. A referenciapálya a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzésén és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbításán alapul, a hosszú távú GDP-növekedés és az elöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak a Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, *az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#portugal.

tízéves időszak értendő. Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. és 8. cikke értelmében a referenciapálya összhangban van az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel és a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is. Portugália referenciapályája szerint – a Bizottság feltételezései alapján, és négyéves kiigazítási időszakkal számolva – a nettó kiadások növekedése nem haladhatja meg az 1. táblázatban szereplő értékeket. Ez a kiigazítási időszak (2025–2028) során a nettó kiadások 3,6 %-os átlagos növekedésének felel meg.

**1. táblázat: A Bizottság által Portugália részére 2024. június 21-én eljuttatott referenciapálya**

| | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2025–2028 átlag |
|---|---|---|---|---|---|
| A nettó kiadások maximális növekedése (éves, %) | 4,1 | 3,6 | 3,4 | 3,3 | 3,6 |

Forrás: a Bizottság számítása.

8. Portugália és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 júliusától októberéig szakértői szintű párbeszédet folytatott. A párbeszéd középpontjában a Portugália által tervezett nettó kiadási pálya és az annak alapjául szolgáló feltételezések (különösen a potenciális növekedési becslésekkel kapcsolatos feltételezések), a későbbre ütemezés tilalmára vonatkozó mentesség, továbbá az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítása álltak.

9. A Portugália által szolgáltatott információk szerint az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt átmeneti rendelkezésekkel összhangban a benyújtást megelőzően nem került sor a releváns nemzeti érdekelt felekkel (köztük a szociális partnerekkel) folytatott konzultációs folyamatra az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint.

10. A Nemzeti Költségvetési Tanács (*Conselho das Finanças Públicas*) véleményt nyilvánított a többéves nettó kiadási pályát alátámasztó makrogazdasági előrejelzésről és makrogazdasági feltételezésekről. A Költségvetési Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a gazdasági növekedésre és a GDP-deflátorra vonatkozó előrejelzések megalapozottnak tűnnek, de fenntartásokat fogalmazott meg a potenciális növekedésre és a kibocsátási résre vonatkozó becslésekkel kapcsolatban, amelyek a terv általános makrogazdasági forgatókönyve szempontjából vett megalapozottságukhoz kapcsolódnak.

11. A tervet 2024. október 11-én nyújtották be a nemzeti parlamentnek.

**Egyéb kapcsolódó eljárások**

12. Portugália 2024. október 15-én benyújtotta 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatát. A Bizottság [2024. november 26-án] véleményt[7] fogadott el erről a költségvetésiterv-javaslatról.

[7] A Bizottság véleménye Portugália költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9063 final.

13. A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást[8] intézett Portugáliához.

## A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

14. Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság a következőképpen értékelte a tervet:

### Háttér: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

15. Portugáliában 2023-ban 2,5 %-kal nőtt a gazdasági tevékenység, ami a belső keresletnek és a szolgáltatások exportjának tudható be. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint főként a magán- és az állami fogyasztásnak köszönhetően a gazdaság 2024-ben várhatóan 1,7 %-kal bővül. 2025-ben a reál-GDP várhatóan 1,9 %-kal nő, mivel a beruházások várhatóan felgyorsulnak. 2026-ban a reál-GDP várhatóan 2,1 %-kal nő, amit tovább támogatnak a beruházások, valamint a magán- és az állami fogyasztás. Az előrejelzés által lefedett időszakban (azaz 2024 és 2026 között) Portugáliában a potenciális GDP-növekedés a 2023. évi 2,5 %-ról 2026-ban várhatóan 1,9 %-ra csökken, ami a munkaerőnek a munkaképes korú népesség előre jelzett csökkenését tükröző alacsonyabb hozzájárulásának tudható be. A munkanélküliségi ráta 2023-ban 6,5 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 6,4 %, 2025-ben 6,3 % és 2026-ban 6,2 % lesz. Az infláció (GDP-deflátor) az előrejelzések szerint a 2023. évi 6,9 %-ról 2024-ben 3,8 %-ra csökken, majd 2025-ben 2,5 %, 2026-ban pedig 2,2 % lesz.

16. A költségvetési helyzet alakulását illetően Portugália 2023. évi államháztartási többlete a GDP 1,2 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2024-ben a GDP 0,6 %-a lesz, majd 2025-ben a GDP 0,4 %-ára és 2026-ban – változatlan szakpolitikát feltételezve – 0,3 %-ára tovább csökken. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzésében figyelembe vette Portugália 2025-re vonatkozó költségvetés-tervezetét, amelyet a kormány októberben terjesztett a nemzeti parlament elé. Az államadósság 2023 végén a GDP 97,9 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2024 végére várhatóan a GDP 95,7 %-ára csökken A mutató értéke az előrejelzés szerint 2025 végére a GDP 92,9 %-ára, 2026 végére pedig a GDP 90,5 %-ának megfelelő mértékűre csökken. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

### A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

17. Portugália nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

18. A terv tartalmazza az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt valamennyi információt.

19. Portugália a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya végrehajtására, ami 2025-től 2028-ig a nettó kiadások évi 3,6 %-os átlagos növekedését jelenti. A tervben szereplő átlagos nettó kiadásnövekedés a 2025–2028

[8] A Tanács ajánlása Portugália gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról. (Még nem tették közzé.)

közötti kiigazítási időszakban nagyjából összhangban van[9] a Bizottság által 2024. június 21-én továbbított referenciapályával. A terv azzal számol, hogy a potenciális GDP-növekedés a 2024. évi 2,4 %-ról 2028-ig fokozatosan 1,6 %-ra csökken. Emellett a terv előrejelzése szerint a GDP-deflátor növekedése a 2024. évi 3,1 %-ról 2025-ben 2,6 %-ra, majd 2028-ig 2,0 %-ra csökken.

**2. táblázat: A Portugália tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Átlag a terv érvényességi időszakában 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| A nettó kiadások növekedése (éves, %) | 11,8 | 5,0 | 5,1 | 1,2 | 3,3 | 3,6 |
| A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2023-as bázisévtől, %) | 11,8 | 17,4 | 23,4 | 24,8 | 28,9 | n.a. |
| Potenciális GDP-növekedés (%) | 2,4 | 2,1 | 2,0 | 1,7 | 1,6 | 1,8 |
| Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%) | 3,1 | 2,6 | 2,0 | 2,0 | 2,0 | 2,2 |

Forrás: Portugália középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

**A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai**

20. Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, az államadósság a terv szerint a 2024. évi 95,9 %-ról a kiigazítási időszak végére (2028) fokozatosan a GDP 83,2 %-ára csökkenne, amint az a következő táblázatban is szerepel. A kiigazítást követően középtávon az adósságráta a terv szerint folyamatosan, 2038-ig 64,8 %-ra csökken.

[9] A különbség a kerekítés miatt nem látható.

**3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Portugália tervében**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Államadósság (a GDP %-ában) | 97,9 | 95,9 | 93,3 | 90,4 | 87,2 | 83,2 | 64,8 |
| Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában) | 1,2 | 0,4 | 0,3 | 0,1 | 1,1 | 1,3 | –1,2 |

Forrás: Portugália középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv értelmében tehát az államadósság-ráta a kiigazítási időszak végére (2028) csökkenő pályán maradna. Ez megalapozott, mivel a terv feltételezései alapján a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése keretében elvégzett valamennyi determinisztikus stresszteszt szerint az adósság várhatóan a kiigazítási időszakot követő tíz évben csökkenni fog, és a sztochasztikus előrejelzések azt jelzik, hogy az adósság kellően nagy valószínűséggel csökkenne. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének a) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt kritériumnak.

**A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai**

21. A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a GDP-arányos államháztartási többlet a 2025. évi 0,3 %-ról 2028-ra 1,3 %-ra növekszik. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének b) pontjában és 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt kritériumnak.

**A költségvetési kiigazítás ütemezése**

22. A strukturális elsődleges egyenleg változásaként számított költségvetési kiigazítás a tervben leírtak alapján az időszak végére ütemezett, szemben az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének e) pontjában főszabályként előírt lineáris pályával A terv szerint ezt a költségvetési kiigazítási profilt a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiteleiből finanszírozott projektek kiadásaira gyakorolt hatás határozza meg. A 4. táblázat az elsődleges strukturális egyenleg terv szerinti alakulását mutatja. A strukturális elsődleges többlet 2025-ös és 2026-os csökkenése és 2027-es növekedése főként az ilyen típusú kiadásokkal magyarázható (a növekedés a becslések szerint 2025-ben, illetve 2026-ban GDP-arányosan 0,2, illetve 0,6 százalékpont lesz). A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiteleiből finanszírozott projektekhez kapcsolódó kiadások figyelembevétele nélkül a költségvetési kiigazítás nagyjából lineáris maradna a kiigazítási időszakban (2025–2028). Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az (EU) 2024/1263

rendelet 6. cikkének c) pontjában meghatározott, a későbbre ütemezés tilalmára vonatkozó védintézkedéssel és a 36. cikke (1) bekezdésének e) pontjában foglalt átmeneti rendelkezéssel.

**4. táblázat: A strukturális elsődleges egyenleg alakulása Portugália tervében**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Strukturális elsődleges egyenleg (a GDP %-ában) | 3,2 | 2,3 | 2,1 | 1,7 | 2,8 | 2,9 |
| A strukturális elsődleges egyenleg változása (százalékpont) | n.a. | –0,9 | –0,1 | –0,5 | 1,1 | 0,1 |

Forrás: Portugália középtávú költségvetési-strukturális terve

**A terv összhangja a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel**

23. Ha a terv feltételezései és kötelezettségvállalásai megvalósulnak, a strukturális hiány a kiigazítási időszak alatt a GDP 1,5 %-a alatt maradna. Ezért a terv szakpolitikai kötelezettségvállalásai és makrogazdasági feltételezései alapján az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében említett közös rezilienciacélú mozgásteret továbbra is tiszteletben tartják, és ezért nincs szükség a strukturális elsődleges egyenlegnek az (EU) 2024/1263 rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében említett további javítására.

**A terv összhangja az adósságfenntarthatósági védintézkedéssel**

24. Az (EU) 2024/1263 rendelet 7. cikkével összhangban, mivel az államadósság a terv szerint 2025-ben és 2026-ban a GDP 90 %-a felett lesz, az adósságrátának évente átlagosan legalább 1 százalékponttal kell csökkennie, amíg 90 % alá nem esik, majd ezt követően évente átlagosan 0,5 százalékponttal kell csökkennie. Ezt az átlagos csökkenést a 2024–2028-as időszakra számították ki, és 3,0 százalékpontot tesz ki. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya összhangban van az államadósság-fenntarthatósági védintézkedéssel.

**A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések**

25. A terv olyan feltételezéseken alapul, amelyek eltérnek a Bizottság Portugáliának 2024. június 21-én továbbított feltételezéseitől. A terv hat változó esetében alkalmaz eltérő feltételezéseket, ezek: a kiindulási helyzet (azaz a 2024-es strukturális elsődleges egyenleg), a potenciális GDP-növekedés, a GDP-deflátor növekedése, a reál-GDP-növekedés, a nominális implicit kamatláb és az SFA-tételek. Emellett a költségvetési kiigazítást későbbre ütemezték. A feltételezések közötti ezen eltérések értékelése az alábbiakban található. Az alábbiakban felsoroljuk a nettó kiadások átlagos növekedésére legjelentősebb hatást gyakorló feltételezések közötti eltéréseket, az egyes eltérések önmagukban történő értékelésével együtt.

- A terv azt feltételezi, hogy a potenciális GDP-növekedés a kiigazítási időszak alatt (2028-ig) valamivel magasabb lesz (átlagosan 0,1 százalékponttal). A kiigazítási időszak végét követően, azaz 2028-tól a potenciális növekedési adatsorok közelednek a Bizottság előzetes iránymutatásához. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a

tervben szereplő kiigazítási időszakban a nettó kiadások átlagos növekedése a Bizottság feltételezéseihez képest magasabb legyen. Összességében ez az eltérés 2028-ig a Portugália által végzett és a közösen elfogadott uniós módszertanon alapuló, aktualizált potenciális GDP adatsorokból ered. Megalapozottnak tekinthető, mivel azt a Portugália középtávú költségvetési-strukturális tervében szereplő rövid távú makrogazdasági előrejelzések – amelyek némileg kedvezőbbek, mint az előzetes iránymutatásban szereplők, de összhangban vannak az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzésével – a reál-GDP-adatoknak a 2022–2023-as időszakra vonatkozóan enyhe felfelé történő módosításával, valamint az Eurostat népesség-előreszámításának aktualizálásával magyarázzák. Következésképpen ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

- A terv a strukturális elsődleges egyenleg változásaként számított költségvetési kiigazítást a Bizottság lineáris kiigazításra vonatkozó feltételezéséhez képest későbbre, 2027-re és 2028-ra ütemezi. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a tervben szereplő kiigazítási időszakban a nettó kiadások átlagos növekedése a Bizottság feltételezéseihez képest magasabb legyen. Ezt az eltérést a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiteleiből finanszírozott projektek kiadásaira gyakorolt várható hatás okozza, amely 2026-ban várhatóan a GDP 1,0 %-ára nő, szemben a 2024. évi 0,1 %-kal. A költségvetési kiigazítás későbbre ütemezése összhangban van az (EU) 2024/1263 rendelet 6. cikkének c) pontjával és a 36. cikkének e) pontjában foglalt átmeneti rendelkezéssel. Következésképpen ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.

A fennmaradó eltérések nem gyakorolnak jelentős hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére a Bizottság feltételezéseihez képest. Összességében a feltételezések közötti eltérések együttesen a nettó kiadásoknak a referenciapályával nagyjából összhangban lévő átlagos növekedését eredményezik a tervben. A Bizottság a nettó kiadási pályának való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseinek fenti értékelését.

**A terv szerinti költségvetési stratégia**

26. A tervben foglalt indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokat a kiadások visszafogása, valamint a diszkrecionális bevételek növelése révén fogják teljesíteni. Bár a terv bevételcsökkentő költségvetési intézkedéseket mutat be, például a fiatalok személyi jövedelemadó-rendszerének tervezett aktualizálását, ezeket várhatóan ellensúlyozni fogja a szükséghelyzeti energiaügyi intézkedések 2025-ben történő megszüntetése, például az üzemanyagadóba épített szén-dioxid-kibocsátási adó befagyasztásának feloldása és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hiteleiből finanszírozott projektek 2027-ben történő fokozatos kivezetése. Az elfogadandó szakpolitikai intézkedések meghatározását meg kell erősíteni vagy ki kell igazítani, valamint számszerűsíteni kell az éves költségvetésekben. A tervben szereplő indikatív költségvetési stratégia végrehajtását kockázatok övezik, amelyek a közszférabeli bérekre és a szociális transzferekre nehezedő növekvő kiadási nyomáshoz kapcsolódó kockázatokból erednek. Ezen túlmenően a 2025-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslat meghatározza azokat a szakpolitikai intézkedéseket,

amelyek révén a 2025. évi nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalás teljesíthető[10].

**A tervben szereplő azon reform- és beruházási törekvések, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagálnak és az Unió közös prioritásait kezelik**

27. A terv ismerteti az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelésére, valamint az EU közös prioritásainak érvényesítésére irányuló reformokkal és beruházásokkal kapcsolatos szakpolitikai szándékokat. A terv reformjai és beruházásai egy meglévő kormányzati stratégiai dokumentumon („*Grandes Opções 2024–2028*”) alapulnak. A terv több mint 60 reformot és beruházást tartalmaz, amelyek közül 27 a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és a kohéziós politikai alapokból pénzügyi támogatásban részesülőnek minősül.

28. A méltányos zöld és digitális átállás közös prioritását, többek között az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket illetően a terv magában foglalja egy vízügyi stratégiai terv kidolgozását és végrehajtását, valamint a vízhasználat hatékonyságának előmozdítását célzó egyedi programok kidolgozását (a vízhatékonyságról szóló 2024. évi országspecifikus ajánlás); a hulladékgazdálkodás javítására és a körforgásos gazdaság előmozdítására irányuló intézkedéseket (a körforgásos gazdaságról szóló 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlás); az alacsony népsűrűségű területek nagy sebességű mobilinternet-hálózataiba való beruházást és a nemzeti digitális stratégiát (a digitális jártasság javításáról szóló 2019. évi országspecifikus ajánlás); a vasúti infrastruktúra (vasút és TGV) kiépítését (a vasúti infrastruktúráról szóló 2020. és 2019. évi országspecifikus ajánlás); valamint az épületekre, különösen a lakóépületekre irányuló energiahatékonysági beruházások támogatására irányuló programok megerősítését, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglaltak szerint (az épületek energiahatékonyságáról szóló 2023. és 2022. évi országspecifikus ajánlás). Ami ezt a közös prioritást illeti, Portugália az adó- és társadalombiztosítási hatóságok, nyilvántartások és közjegyzők közötti adatösszeköttetések fokozását is tervezi az adó- és szociális védelmi rendszerek hatékonyságáról szóló 2024., 2023. és 2022. évi országspecifikus ajánlás végrehajtása érdekében.

29. A társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritását illetően, amely kiterjed a szociális jogok európai pillérére is, a terv magában foglalja a nemzeti minimálbér növelését (a munkaerőpiacról és a szociális védelemről szóló 2020. és 2019. évi országspecifikus ajánlás), valamint egy a gyermekgondozáshoz és az iskola előtti neveléshez való egyetemes és ingyenes hozzáférést biztosító intézkedést (a szociális védelem hatékonyságáról és megfelelőségéről szóló 2020. és 2019. évi országspecifikus ajánlás); a munkaerőpiaci szakpolitikákhoz kapcsolódó intézkedéseket, beleértve a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt továbbképzési és átképzési programokat (a készségekről és az oktatásról szóló 2020. és 2019. évi országspecifikus ajánlás); az induló innovatív vállalkozások és a kockázati tőke számára egy hibridtőke-befektetési alap létrehozásával kialakított beruházási sor létrehozását (az innovációról szóló 2020. évi országspecifikus ajánlás); a fizetésképtelenségi rendszerek reformját a feldolgozásnak és bírósági határozatoknak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szereplő felgyorsítása

[10] A Bizottság véleménye Portugália költségvetésiterv-javaslatáról, 2024.11.26., C(2024)9063 final.

érdekében (a fizetésképtelenségi és behajtási eljárások hatékonyságának növeléséről szóló 2019. évi országspecifikus ajánlás); az állami kompenzációval kapcsolatos vállalati jelentéstétel reformját (az állami tulajdonban lévő vállalatokra vonatkozó 2019. évi országspecifikus ajánlás); egy a nemzeti egészségügyi szolgálatra vonatkozó többéves beruházási tervet, valamint a testmozgásra és a sportra vonatkozó tervet (az egészségügyről szóló 2020. évi országspecifikus ajánlás); valamint az adórendszer egyszerűsítését a vállalatok szerkezetátalakításához és az összefonódási műveletekhez kapcsolódóan (az adórendszer hatékonyságának javításáról szóló 2024. évi országspecifikus ajánlás). A terv nem tartalmaz a portugál nyugdíjrendszer középtávú költségvetési fenntarthatóságának kezelésére irányuló intézkedéseket (a költségvetési-strukturális reformokról szóló 2024. évi országspecifikus ajánlás).

30. Az energiabiztonság közös prioritását illetően a terv tartalmaz egy a megújulóenergia-projektek engedélyezésének észszerűsítését célzó reformot (a megújulóenergia-projektek engedélyezésének feladatstruktúrája – EMER 2030), amely a helyreállítási és rezilienciaépítési terv REPowerEU-fejezetének ugyancsak a részét képezi (a megújuló energia kiaknázása engedélyezésének egyszerűsítéséről és digitalizálásáról szóló 2023. és 2022. évi országspecifikus ajánlás); az energiahálózatok integráltabb, összehangoltabb és hatékonyabb tervezését biztosító intézkedéseket; valamint a kritikus és stratégiai fontosságú nyersanyagok ismeretére, azonosítására és fenntartható kiaknázására vonatkozó nemzeti stratégiát. A terv nem tartalmaz a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózat megerősítésének végrehajtására irányuló intézkedéseket (a megújuló energiáról, az energetikai infrastruktúráról és a hálózatokról szóló 2024. évi országspecifikus ajánlás).

31. A védelmi képességek közös prioritását illetően a terv magában foglalja a védelmi ipar képességeinek megerősítését a felszerelés felújításába, az anyagokba és a katonai létesítmények korszerűsítésébe történő beruházások megerősítése révén; valamint a védelmi területekre vonatkozó konkrét közbeszerzési eljárások felülvizsgálatát.

32. A terv emellett információval szolgál a kohéziós politikai alapokkal és Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervével mutatott következetességről és – egyes területek esetében – a kiegészítő jellegről. Portugália a nemzeti stratégiai kihívások, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a partnerségi megállapodás keretében összekapcsolja a reformokat és a beruházásokat, beleértve adott esetben a releváns kohéziós politikai programok, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedései és a szociális jogok európai pillére összekapcsolását is.

33. A terv célja, hogy hozzájáruljon Portugáliának az EU közös prioritásaival kapcsolatos közberuházási igényeinek kielégítéséhez. A méltányos zöld és digitális átállásra vonatkozó közös prioritás tekintetében Portugália megállapítja, hogy a vízfelhasználás hatékonyságának javítása érdekében szükség van egy összekapcsolt infrastrukturális hálózati tervre, helyreállítási és természetvédelmi intézkedésekre, az erdőkre vonatkozó nemzeti paktumra, a part menti területeken az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás érdekében több rezilienciát célzó intézkedésre, valamint a digitalizációba és a technológiai innovációba való beruházásra. A társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritása tekintetében Portugália megállapítja, hogy több támogatási intézkedésre van szükség a kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem áldozatai számára. Az energiabiztonság tekintetében Portugália megállapítja, hogy további erőfeszítésekre van szükség az energiaszerkezet diverzifikálása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség

csökkentése, valamint a geológiai erőforrásokkal és a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való jobb gazdálkodás érdekében. Végezetül, a védelmi képességek megerősítése érdekében Portugália megállapítja a hadsereg finanszírozási és beruházási hiányosságait, valamint azt, hogy javítani kell a katonai életpályák vonzerejét.

**A Bizottság következtetése az értékelés alapján**

34. Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Portugália terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

**ZÁRÓ KÖVETKEZTETÉS**

35. Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja a Portugáliának címzett ajánlásában,

AJÁNLJA, hogy Portugália:

1. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

A Tanács emellett felkéri Portugáliát, hogy biztosítsa az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelését, valamint a közös uniós prioritások érvényesítését célzó reformok és beruházások végrehajtását.

**I. MELLÉKLET**

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)
Portugália

| Év | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Növekedési ráta (%) | Éves | 5,0 | 5,1 | 1,2 | 3,3 |
| | Kumulált (*) | 17,4 | 23,4 | 24,8 | 28,9 |

(*) A kumulált növekedési ráták a 2023-as bázisév alapján kerültek kiszámításra.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

*a Tanács részéről*
*az elnök*